

CONCLUSIONS

CONCLUSIONS

Ens trobem davant d'un artista en contínua comunió amb la vida, on aquesta no solament esdevé un transcórrer de formes externes, o un reflex en la seva obra, sinó que sense cap tipus de vel, Zush ens mostra contínuament el que succeeix en el seu procés de creació, de vegades un tant dispers en el seu experimentalisme, d'altres potser poc efectiu estèticament, però sempre amb el lirisme que enfronta l'individu amb les seves misèries i la seva grandesa. Entenent que des d'aquestes coordenades el que Zush ensenya, no sempre és fàcil d'ingerir ni de dilucidar.

Des d'aquestes coordenades, podem parlar d'un artista que treballa en contacte amb el seu interior i per tant el que ens mostra és el seu imaginari, fent ús tant d'objectes com d'imatges que de vegades poden resultar un tant desconcertants i impertinents per al públic.

El que en el treball s'ha portat a terme, ha estat un seguiment de la representació del cos humà en la trajectòria artística de Zush, ja fragmentat en aspectes com ara l'ull, el gest o la monstruositat entre

altres, a més a més de la seva comparació amb altres precedents coetanis i històrics.

Com dèiem al principi, no preteniem fer una crítica ni tampoc un panegíric de l'obra de Zush, amb tot l'apreci per l'artista tan proper a nosaltres, qui amb la riquesa del seu treball, ha estat causa per a fer un estudi de la figura humana, tan emblemàtica d'altra part, en la tradició artística occidental.

En el primer capítol del treball, Zush ens mostra representacions de caràcter intimista, les quals desapareixen molt aviat per donar lloc a la representació d'un ésser humà, totalment frontal a l'espectador i de caràcter simbòlic; lligat directament amb el cosmos per mitjà de tota la construcció de diagrames i mecanismes, que com hem vist omplen l'espai pictòric dels seus quadres. Després amb el transcurs cronològic, el que té lloc en el seu treball ho podríem entendre com un successiu canvi de vestimenta, la indumentària és una altra però, la unitat tant a nivell conceptual com formal és manté del tot íntegra.

L'alteració que Zush en fa de la imatge arriba a un punt tal de desfiguració, que provoca com a resultat parlar de màscares, l'home es presentat cada vegada més d'incògnit rera la fisonomia del monstre, no tant amb l'ànim d'ocultar quelcom, sinó més aviat al contrari, amb objecte d'explicar-ne alguna cosa més.

Els cossos cada vegada menys humans prenen l'encarnació de líquids o fluids a partir dels quals, neixen d'altres formes i garbuixos de línies, que parlen sinó del seu caràcter.

En el segon capítol s'analitzen els aspectes més recurrents en la seva iconografia, les característiques dels personatges, tipologia dels

rostres, dels ulls i la dels gestos facials. Entenent que la línia és un aspecte formal de primeríssima importància i que acompanya a Zush des del començament del seu treball artístic. Aspecte que s'estudia en el tercer capítol d'aquesta recerca.

El traç del dibuix de Zush, no només és el responsable de construir la forma dels seus dibuixos, sinó també d'una escriptura present tant en quadres com en llibres.

La línia com a generadora d'un territori independent, dirigeix també el sentit de lectura dels quadres ara en estudi, alhora que en moltes ocasions assumeix la funció de vincle entre la imatge i l'escriptura, tan present com ja he citat, en totes les obres de Zush.

En el capítol quart, s'analitzen les obres que bàsicament han estat realitzades amb mitjans digitals, malgrat en la majoria d'obres aquesta eina (la digital), intervé com un mitjà més d'expressió.

Un aspecte a destacar és la interactivitat amb el públic, relació que en aquest tipus d'obres és primordial i que Zush intenta mantenir d'una manera viva i directa.

Si bé degut a la intervenció de la tecnologia, s'evidencien importants canvis representatius, en quant al seguiment de la representació de la figura humana es refereix.

La fragmentació i la velocitat a la que apareix el moviment, característiques d'altra banda inherents a la nostra època i a aquest sistema de treball, ens condueixen degut a la seva manca de fixesa, a la confusió i en moltes ocasions a la pèrdua. Sentit que particularment penso que qualifica la representació d'un ésser humà, que tal com ho denoten la majoria d'obres digitals, resulta difícil identificar. Tant si es tracta de retrats, o d'autoretrats segons el

cas, sempre són múltiples i canvians alhora que el nombre de mutacions que s'arriben a produir és il·limitat.

En el cas d'una figura succeeix quelcom similar, a l'aspecte continu de canvi si afegeix el de poder-lo construir i deconstruir a gust, convertint el personatge en un nin o titella, que parla i es mou intermitentment, amb lo qual la idea de l'altre queda cada cop més diluïda.

En els capítols V i VI s'aporta una biografia sintètica de l'artista i un repertori de les principals tècniques pictòriques presents en la seva obra respectivament. Les tècniques i la varietat de medis testimonien un cop més, el caràcter pluridisciplinar de Zush, en cada peça intervé, en la majoria de casos, amb tants materials diferents i de vegades poc usuals, que fan difícil la seva descripció cabdal.

Finalment en el capítol VII es recull la bibliografia classificada referent a l'artista això és, compendis generals d'història d'art contemporani català i espanyol, tanmateix una referència de tots els articles de revistes i diaris on s'ha generat una bona part de la seva fortuna crítica, a més a més d'una recopilació dels catàlegs de les exposicions ja individuals, ja col·lectives, realitzades per l'artista entre el 1964 i 2001. I com és de rigor la bibliografia i fonts generals emprades en l'elaboració d'aquesta recerca.

No obstant i donada la complexitat d'escriure sobre un artista viu, ja que no tenim una perspectiva històrica, hem prosseguit fent una entrevista al propi Zush, amb la finalitat de que sigui ell mateix qui ens desvetlli certs interrogants i finalitats que guarden en si les seves obres.

EL CARA A CARA AMB EVRU PARLANT DE ZUSH

L'ENTREVISTA TRANSCORREGUÉ AL SEU TALLER DE SARRIÀ EL MATÍ DEL 17 D'OCTUBRE DEL 2002.

C. Porta- De entre totes les activitats que realitzes, consideres que la pintura és prioritària? Ja que veig que hi ha una presència constant encara que aflorin molts d'altres medis, com ara la música, l'escultura, etc...

Evrú- La pintura és l'única que em dóna de menjar, em sosté per dir-ho d'alguna manera. Realment la pintura per a mi és un sentiment de que és una feina, això és fe en una eina. Tinc molta fe en aquest eina que és la pintura, però no és l'única que tinc, no és fonamental per a mi, ni tampoc considero que sigui el centre de la meva vida, tinc d'altres maneres d'expressar-me, per això jo dic que sóc, psico-manual-digital. Terme que vol dir que les idees, és a dir els

conceptes, són tant importats com les coses que faig amb les meves mans, com també les possibilitats que em proporciona l'extensió digital.

També necessito escriure, cosa que faig en les meves pintures i en els meus llibres, també puc fer sons, escultura, etc... etc. Tot aquest conjunt de coses forma part d'un tot, la música enriqueix la meva pintura i la pintura alimenta a la meva música, lo digital enriqueix la pintura i a l'inrevés, hi ha una mena de flux entre diferents coses i no n'hi ha cap que sigui primordial

I el per què pinto, és difícil d'explicar, és per a mi una necessitat, quelcom que existeix des que me'n recordo, des de que tinc ús de raó ha estat una constant a la meva vida, el fet de fer coses amb les mans. El que passa però, és que la gent em coneix més com un pintor, la qual cosa no és més que una fixació igual que a una altre persona potser que només se'l recordi per a ser un assassí, però això no vol dir que no faci res més.

C. Porta- És curiós que les primeres obres teves que es van poder veure exposades fossin escultures.

Evrú- Eren les de més rellevància, però de fet sempre em vaig expressar amb diferents mitjans, també hi havia dibuixos i pintures, encara que menys. El que passava amb l'escultura, és que per a un artista jove resultava molt cara i a més a més difícil de vendre.

C. Porta- Artísticament parlant de qui et consideres més proper, ja saps... Klee, Dau al Set....?

Evrú- És difícil de dir, però quan em pregunten quin artista m'agrada més penso amb H. Bosco, tot i que això és molt simplista, d'alguna manera l'ideal seria un mestissatge entre varis artistes, m'agradaria semblar-me a Velázquez, a Duchamp, i a molts altres, a Kandinsky i a Paul Klee i a tants i tants, en definitiva jo crec que la memòria fa que tu elaboris un filtre, com un perfum de totes les coses que t'agraden en la teva vida i això es converteix a la fi en la teva feina.

C. Porta- En quant a la temàtica com sorgueix a la tela, des del principi, o més aviat és com una història que és va construint a sí mateixa?

Evrú- Apareix de moltes maneres diferents, de vegades és com dius tu, jo amb d'altres entrevistes he explicat que quan em desperto les ombres i les arrugues del llençol, poden suggerir-me una idea, sempre reivindico en aquest aspecte la ingenuïtat i el poder que tenen els nens, el fet de poder veure un personatge en una rajola o un monstre en un núvol és fantàstic. I des de l'estat actual com artista adult, quan em poso a fer quelcom i surten personatges que ja amb anterioritat havia fet, jo soc el primer sorprès, hi ha com un flux d'aparicions i reaparicions sorprenent inclús per a mi. Si que de vegades parteixo també d'un projecte més premeditat,

però normalment el procés és més emocional.

C. Porta- Observo que el cos humà, és una presència constant des del començament tot i que després es desfigura ràpidament, per què?

Evrú- Jo suposo que això és gràcies a la meva mare. Ella és dedicava a fer roba, feia patrons i models de roba, l'empresa de la meva família era de gèneres de punt. El primer record que tinc de la meva infantesa, era aquest, la meva mare fent dibuixos de cossos, jo suposo que d'aquí ve, igual que de petitet t'ensenyen a caminar, en mi, part de la meva educació va consistir en vestir cossos.

C. Porta- El sexe quin paper hi juga a la teva pintura?

Evrú- La meva manera d'explicar-ho, el per què li donem tanta importància o per què jo li dono, és a veure, jo tinc la meva teoria, el cap és el contacte amb el cel amb l'univers, els peus és el nostre contacte amb la terra, i al mig, al centre, el que ocupa el lloc de l'anomenat plexe solar, és al que li donem més importància, i on es troba ubicat el sexe i el menjar. Inclús quan tu vols descansar, has de trencar el contacte amb la terra i amb l'univers i estirar-te. El sexe, simbòlicament és una manera de donar voltes a l'espai i al temps, això és un orgasme, és perdre el contacte abans citat i poder tenir la sensació de volar, de flotar. Aquesta és bàsicament la importància que té el sexe, perdre la noció d'espai i de temps.

Vull afegir encara una cosa més en quant al sexe, i és que considero a la dona clarament superior a l'home ni més ni menys per què té un forat més, l'home només té la boca i el cul, i la dona amb el sexe té un forat més, per on entre i surt la vida, això li dona una importància fonamental.

C. Porta- La teva obra dóna la sensació de ser celebrativa, malgrat de vegades els temes són angoixants, com expliques aquest tipus de dualisme?

Evrú- Jo crec, bé no vull utilitzar aquesta paraula, per què de fet no crec en gairebé res. Els éssers humans som així, no existeix ni el plaer constant ni la felicitat constant, és com un reflex de la meua vida, si que hi ha gent que viuen sempre angoixada, constantment, però no és el meu cas. No ho considero una contradicció, és més aviat una realitat.

Per aquest mateix motiu també penso que l'art és terapèutic i desintoxicador, a través de l'art jo trec el que porto dintre i apareix tan de forma grotesca, com horripilant o senzillament absurda, com la mateixa vida, no tot el que fem és raonat malgrat que d'alguna manera hi ha sempre una recerca de felicitat.

De vegades m'esforço en fer un personatge simpàtic que faci feliç als demés, però no sempre és possible.

C. Porta- El fet de que hi hagi tants objectes "customitzats", això és, transformats i manipulats, ja sigui per la pintura o per algun altre

tipus de material, o fins i tot les figures, malgrat el seu cos apareix nu, té un significat especial el tipus d'encobriment o màscara rera la qual apareixen?

Evrú- És molt difícil d'explicar, per això va aparèixer el meu estat, d'alguna manera tots tenim un estat personal. El meu estat es manifesta d'aquesta manera, inclús però genèticament és possible l'existència d'éssers fora de lo corrent, gent amb dos caps, o tres cames etc...existeixen en la natura. Així doncs en el meu estat encara amb més raó, per què hi ha més llibertat, la ment humana pot viatjar a qualsevol lloc, i fer possible tot tipus de transformació.

C. Porta- La crítica ha fet menció moltes vegades de l'art oriental en parlar de la teva obra, no obstant el fet de que intervingui en gran mesura la imatge digitalitzada, podria ser una contradicció?

Evrú- Jo no ho penso així, lo digital és només un mitjà, Així com en l'època de les catedrals els cants gregorians, l'encens i la llum filtrada a través de les vidrieries, eren factors amb una capacitat de transportar-nos a un altre estat, ara amb lo digital pot passar el mateix, no és més que un mitjà de la nostra època.

És més hi ha persones que pensen que utilitzant la tècnica arribaran a obtenir un producte o una imatge nova, el cas és que, no té per què ser així, l'ordinador és com un mirall amb el que tu et mires i surten les teves coses, l'ordinador l'únic que fa és accelerar un procés.

C. Porta- Quan creus que comença la teva afecció per la màquina, ja amb l'ús de la fotografia, amb les holografies, o amb l'ordinador?

Evrú- Això també ve de la meva família, El meu pare va ser d'alguna manera històric, per què va tenir la primera màquina de gèneres de punt que utilitzava ordinador (targetes perforades). El meu pare estava fascinat per les màquines, sempre a casa hi havia l'última gramola per exemple. També la primera càmera polaroid que va aparèixer estava allí. Jo suposo que aquest amor per la tecnologia m'ho va transmetre la meva família.

C. Porta- Ja veig que no et resulta fred l'art a través de la màquina, tot i que hi ha opinions que diuen el contrari. Jo mateixa sóc del parer que una de les peculiaritats que ens dóna la màquina és una excessiva homogeneïtat i uniformitat en els treballs resultants.

Evrú- Sempre em remeto al psicomanualdigital, ja moltes obres meves que hi ha part feta a mà, part feta digitalment, i també conceptualment. Si és una obra purament digital pot ser que sí que resulti freda, però jo he vist obres només treballades digitalment i són molt emocionals no són fredes.

També es diu del món digital que és immaterial i no és cert, es treballa amb la llum i la llum és una matèria que es pot mesurar i quantificar.

El que passa és que hi ha un problema d'adaptació, realment

portem poc temps treballant amb aquesta eina i és normal que hi hagi un rebuig, jo me'n recordo que quan era petit passant pel carrer Muntaner, posava el peu a la via del tramvia i pensava que m'havia de passar la corrent elèctrica per tot el cos. Sempre hi ha una por a lo desconegut, a la màquina en definitiva.

C. Porta- He observat gran constància de diversos aspectes iconogràfics, formals etc... en tota la producció de Zush, hi ha alguna part del teu treball que consideres reincident?

Evrú- Com a element tothom diu que hi ha molts ulls, bé jo penso que sí que n'hi ha, però també hi ha d'altres coses. Conceptualment és difícil de dir, tot i que penso que és una cosa que funciona per cicles. Últimament per exemple torno a fer línies en ziga-zaga, cosa que ja havia fet i ara torna a sortir de manera totalment emocional, no puc explicar el per què.

C. Porta- Amb la teva relació en vers l'espectador, què és el que més t'estimula i què més valores?

Evrú- Jo el que vull, és compartir la meva feina amb la gent que la pugui gaudir, però el que realment em causa més satisfacció, és quan em diuen que després de veure la teva exposició m'han agafat ganes de fer coses, i no tenen que ser en cap cas semblants a les meves, no tinc obsessió de ser un mestre, el que m'agrada més és despertar aquest artista que tothom porta dintre, d'aquí ve el "Tecura". Despertar la creativitat en la gent. Això és el que més

valoro jo.

C. Porta- Has tingut moltes experiències amb el contacte directe amb el públic, algun encontre amb especial? De fet sembla que busques el cara a cara, que això és molt important per a la teva feina.

Evrú- N'hi ha tantes, hi ha gent que inclús els hi agradaria personalitzar-se en mi, em diuen alguns, m'agradaria que quan tu marxis de la teva casa jo pogués ocupar el teu lloc i ser tu.

En definitiva però es descobrir l'artista que tothom porta dintre, però insisteixo, a més a més d'un artista tots portem un científic i un místic. En la meva feina d'alguna manera hi ha la fusió d'aquests tres camps.

C. Porta- Canviem de terç, això que en diem contemporaneïtat, en que consisteix per a tu?

Evrú- D'entrada sempre dic que el temps no existeix, jo visc en aquest temps, però si bé l'espai per exemple és un paràmetre que el puc mesurar, en canvi el temps és tan abstracte que és molt difícil d'entendre.

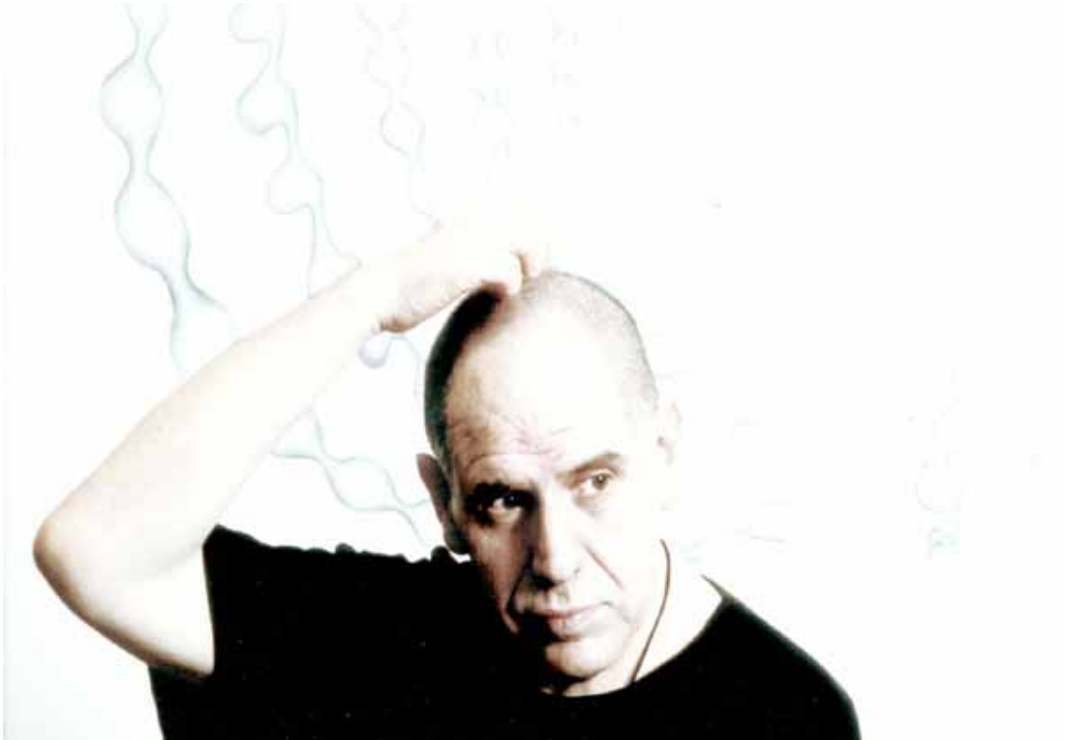
Per això la contemporaneïtat no em preocupa, ni tampoc ser un artista d'avantguarda ni el que està passant ara, és una mica semblant al que dèiem abans de les esglésies, que sempre passa el mateix, però es va manifestant de maneres diferents.

Justament el que m'interessa de la contemporaneïtat, és que tot és vàlid, en d'altres èpoques només hi havia una tendència, no només

en el nostre camp, sinó també en moda, en literatura, en cinema, etc.. Ara vivim en una època en la que tot és vàlid, pots inclús fer neos... i tornar al passat, la contemporaneïtat d'alguna manera és la que vivim ara, en la que tot hi és possible.

C. Porta- I com creus que ha de ser l'artista avui, quin rol li resta?

Evrú- Jo crec que Psicomanualdigital, com ja he explicat abans, tenir aquest concepte clar, evidentment a de partir d'unes idees i no deixar de fer servir el seu cos i utilitzar la tecnologia digital per estar al dia, i també ser conscient de que a part de ser artista també ha de ser un científic i un místic. Girant altre cop la mirada a la infantesa, tots els nens canten, ballen, pinten, en definitiva es manifesten artísticament, per exemple agafen un got d'aigua i el tiren a terra o cremen alguna cosa, experimenten d'aquesta manera amb la matèria, i pensen d'on vinc i on aniré quan em mori, i si tu fas un art o unes experiències que tinguin a veure amb aquests tres punts importantíssims, llavors si que estàs fent un art total i d'avui en dia.

EVRU, 2002

De l'estudi portat a terme fins aquí, i després d'escoltar al propi Zush , Avui anomenat Evru, no em queda més que reafirmar a voltes, la intensa i apassionant unió que és produeix entre l'obra i la vida del ja desaparegut Zush.

Tant en els seus primers dibuixos i escultures, com en les pintures i cal·ligrafies, fins a la darrera obra digital, Zush ens ha mostrat el seu país, territori o paradís on la ficció és desenvolupa amb una il·limitada capacitat creativa i imaginativa.

La seva obra es configura com un univers on llenguatge i imatge expliquen els seus pensaments. És així com poc a poc es dibuixa un espai apte tant per al somni com per a la realitat, i com ell mateix ens diu, -la meva obra és un flux de coses-, que personalment penso que s'expandeix a diari explicant-nos una mica més de la seva experiència i actuació, de vegades contradictòria, angoixant, o feliç.

L'aportació de Zush a l'art contemporani per tant, penso que és decisiva tant per la proximitat al públic a través d'una obra per naturalesa interactiva, com també per la multidisciplinarietat de materials i conceptes que abraça. Deixant enrera qualsevol temença ja referida a la tècnica, ja a la temàtica .

La seva pintura dialoga i interroga sempre seguit, obrint un bretxa que arriba fins la raó primera de la nostra existència.

La seva creativitat és doncs un receptacle de vivències que participen també de l'actitud de l'espectador, manifestant el seu desig d'intercanvi i de comunicació.

La contínua reaparició d'obra en la xarxa (internet), així com també la producció de pintures, dibuixos i intervencions en grups musicals, em fa pensar en un permanent potencial creatiu que sense límits i amb el natural anticonvencionalisme que l'acompanya, dóna forma sense ús de cap regla, a una atmosfera on l'omnipresència de la figura humana, *leitmotiv* major de la representació artística occidental, particularitza el seu idiosincràtic i singular món.